

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. július 31.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0288(COD)

12258/23
ADD 4

SOC 560
EMPL 393
CODEC 1461
STATIS 50
ECOFIN 812

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. július 28.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2023) 266 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a vállalkozásokkal kapcsolatos európai uniós munkaerőpiaci statisztikákról, valamint az 530/1999/EK tanácsi rendelet, a 450/2003/EK és a 453/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az SWD(2023) 266 final számú dokumentumot.

Melléklet: SWD(2023) 266 final

Brüsszel, 2023.7.28.
SWD(2023) 266 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a vállalkozásokkal kapcsolatos európai uniós munkaerőpiaci statisztikákról, valamint az
530/1999/EK tanácsi rendelet, a 450/2003/EK és a 453/2008/EK európai parlamenti és
tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről**

{COM(2023) 459 final} - {SEC(2023) 295 final} - {SWD(2023) 265 final}

Bevezetés és háttér

Az Eurostat, az Európai Unió (EU) statisztikai hivatala biztosítja a kiváló minőségű, összehasonlítható európai statisztikák előállítását az európai statisztikákról szóló 223/2009/EK rendeletben meghatározott statisztikai elveknek megfelelően. Az európai statisztikákat leggyakrabban az uniós szakpolitikák kialakításához, végrehajtásához és nyomon követéséhez használják fel, főként az uniós intézmények, a kutatók, a hatóságok és a nyilvánosság. Az európai statisztikai rendszer az Eurostat és a nemzeti statisztikai hivatalok közötti, hálózatként működő partnerség. Az Eurostat feladata, hogy a nemzeti és uniós célokra adatokat gyűjtő és statisztikákat készítő nemzeti statisztikai hatóságokkal szoros együttműködésben vezető szerepet töltsön be a statisztikák harmonizálásában.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2. és 3. cikkében meghatározott uniós hatáskörbe tartozó területeken az uniós lakosság javát szolgáló szakpolitikák és tevékenységek kialakításához és végrehajtásához az uniós intézményeknek teljes körű, naprakész, megbízható, részletes, harmonizált és összehasonlítható európai statisztikákra van szükségük. A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák különösen fontos információforrást jelentenek a szakpolitikai döntéshozatal és a nyomon követés szempontjából.

A vállalkozásokkal kapcsolatos európai munkaerőpiaci statisztikák hivatalos statisztikák, amelyek a vállalkozások munkaerőpiaci működését írják le. Például megmutathatják, hogy vannak-e betöltetlen álláshelyek a vállalkozásoknál (munkaerő-kereslet), hány betöltetlen álláshely van a már betöltött álláshelyekhez képest, és hogy ezek az álláshelyek a vállalkozás gazdasági tevékenységének típusától függően mennyire különböznek. Ezen túlmenően a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák tájékoztatást nyújtanak a munkáltatók által a munkavállalók foglalkoztatásával kapcsolatban viselt költségekről (munkaerőköltségek), e költségek strukturálásáról (pl. a bérekről és egyéb költségekről), valamint arról, hogy azok régiótól vagy gazdasági tevékenységtől függően hogyan térnek el egymástól. Tartalmazzák továbbá a munkavállalók reprezentatív mintájának egyéni béreire vonatkozó adatokat, valamint jellemzőiket (pl. életkor, nem, foglalkozás, iskolázottsági szint), valamint munkáltatóikat (gazdasági tevékenység, méretosztály stb.). A munkáltatók számára a bérek a termelési költségek jelentős részét képezik, és bizonyos mértékig meghatározzák költség-versenyképességüket. A legtöbb munkavállaló számára a bérek teszik ki jövedelmük fő részét, és hozzájárulnak gazdasági jólétükhöz.

A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák a következő adatgyűjtésekre terjednek ki:

- a betöltetlen álláshelyekre vonatkozó statisztikák, amelyek rögzítik a betöltött és betöltetlen álláshelyek számát;
- a munkaerő-költségek felmérése a vállalkozások által a munkaerő foglalkoztatásával összefüggésben viselt munkaerőköltségek szintjéről és összetételéről;
- a munkaerőköltség-index, amely a vállalkozások által a munkaerő foglalkoztatásával összefüggésben viselt óránkénti munkaerőköltségek változásait mutatja;
- az egyes munkavállalóknak fizetett keresetekre vonatkozó jövedelemszerkezeti felmérés és a munkavállalók társadalmi-gazdasági jellemzőire vonatkozó információk;
- a nemek közötti bérszakadék, amely a férfi és női munkavállalók átlagos bruttó órabére közötti relatív különbséget méri, és elsődleges forrásként a jövedelemszerkezeti felmérésre támaszkodik.

A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákra irányadó jogi aktusok a következők:

- a Tanács 530/1999/EK rendelete (1999. március 9.) **a strukturális keresetfelvételi statisztikákról és a munkaerőköltség-felvételi statisztikákról** (HL L 63., 1999.3.12., 6. o.);
- az Európai Parlament és a Tanács 450/2003/EK rendelete (2003. február 27.) **a munkaerőköltség-indexről** (HL L 69., 2003.3.13., 1. o.);
- az Európai Parlament és a Tanács 453/2008/EK rendelete (2008. április 23.) **a közösségi üres álláshelyekre vonatkozó negyedéves statisztikai adatokról** (HL L 145., 2008.6.4., 234. o.).

A probléma meghatározása

Az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákra vonatkozó jogszabályok lehetővé tették a jó minőségű információk gyűjtését, amelyeket széles körben használnak a tervezett célra, és hogy a tagállamok idővel javították a jogszabályoknak való megfelelésüket. A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák erőssége abban rejlik, hogy olyan koherens, hatékony, összehasonlítható és pontos információk forrásaként váltak elismertté, amelyeket a szervezetek és a politikai döntéshozók minden szinten széles körben használnak. Az elmúlt 10–20 évben az egyenlőség, a munkakörülmények és a monetáris unió nyomán követése terén bekövetkezett szakpolitikai fejleményekkel párhuzamosan a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák egyre nagyobb jelentőségre tettek szert. Az e szakpolitikákra vonatkozó, uniós szinten összehasonlítható adatok alapvető fontosságúak, és egyértelmű hozzáadott értéket nyújtanak.

Az értékelés azonban rámutatott a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák új igényekhez, forrásokhoz és módszerekhez való igazodásában tapasztalható hiányosságokra is. A meglévő jogi kerettel kapcsolatos első probléma az, hogy a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák nem foglalkoznak új igényekkel, forrásokkal és módszerekkel. A jogi keret nem tükrözi a legújabb felhasználói igényeket, és nem elég rugalmas a jövőben felmerülő igények kezeléséhez. A felhasználóknak időszerűbb adatokra van szükségük, amelyek (a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák típusától függően) gyakoribb adatgyűjtéssel és -közzététellel, és/vagy rövidebb adatátadási és terjesztési határidőkkel biztosíthatók. A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákra vonatkozó rendeletek nem irányozták elő az innovatív források felhasználását, mivel azok akkoriban nem álltak rendelkezésre. ennél fogva a statisztikai minőségre vonatkozó jelentéstétel sem igazodott a ma felhasználható források minőségének értékeléséhez. További kialakulóban lévő tendencia a közigazgatási adatok felhasználása. A tagállamok egyre nagyobb mértékben támaszkodnak e forrásra, ami lehetővé teszi a gyakoribb (pl. negyedéves) adatgyűjtést, így kisebb terhet ró a vállalkozásokra. A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákra vonatkozó hatályos jogszabályokban foglalt minőségjelentési keret azonban az ilyen típusú adatokhoz nem használható.

Másrészt a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák nem vizsgálják az uniós gazdaság jelentős szereplőit, például a mikrovállalkozásokat. Ez a hiányosság már a jogi aktusok elfogadásakor ismert volt. A kérdést eltérően kezelték (jogszabálmódosítást eredményező megvalósíthatósági tanulmányok előírásával, vagy a szükséges képességek létrehozásának pénzügyi támogatásával), de egyes adatgyűjtések esetében nem született kielégítő megoldás. Ezért az összegyűjtött információk a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák egyes vonatkozásaiban torzultak, különösen egyes gazdasági

ágazatok vagy vállalkozástípusok hiányos lefedettsége miatt. A helyzet attól függően is változó, hogy a különböző országokban milyen adatgyűjtésre, illetve fejleményekre kerül sor. Ennek következtében az Eurostat rendelkezésére bocsátott adatok nem hasznosíthatók teljes mértékben (pl. az uniós aggregátumok nem számíthatók ki a gazdaság egészére, emellett az országok összehasonlítása is akadályokba ütközik, például a jövedelemszerkezeti felmérés esetében amiatt, hogy az adatgyűjtést nem minden ország terjesztette ki a mikrovállalkozásokra). A nemek közötti éves bérszakadéokra vonatkozó tájékoztatásra vonatkozó jogi kötelezettség hiánya szintén problematikusá vált, miután ezt a mutatót beépítették a szociális jogok európai pillérének, az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak „Nemek közötti egyenlőség” 5. célkitűzésének és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiának a nyomon követésébe. Egyes tagállamok nem szolgáltatottak éves adatokat a nemek közötti bérszakadékról.

Harmadrészt a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákat koherensebbé lehetne tenni a jogi struktúra egyszerűsítésével (a jelenleg hatályos három keretrendelet helyébe egyetlen egységes szerkezetbe foglalt szöveg lépne). Ez az egységes jogi keret szisztematikusan hivatkozik majd a szorosan kapcsolódó területeken, például a nemzeti számlákban és az európai vállalkozásstatisztikákban használt megfelelő fogalmakra. A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákra vonatkozó jogszabályok elfogadása óta mindkét területen aktualizálták a jogszabályokat, és felülvizsgálták módszertanukat (a számlák 2010. évi európai rendszere, az európai vállalkozásstatisztikáról szóló, 2019-ben elfogadott rendelet). Ezért össze kell hangolni a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákat annak érdekében, hogy a területek között konzisztencia alakuljon ki, és a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikákra vonatkozó jogszabályok egyértelműek legyenek a felhasználók – többek között a tagállamok statisztikai hivatalai – számára.

Az értékelés megállapította, hogy ezek a problémák továbbra is fennállnak, és jogalkotási intézkedések hiányában a jövőben tovább súlyosbodhatnak.

Célkitűzések

Az intézkedés általános célja a vállalkozásokkal kapcsolatos olyan munkaerőpiaci statisztikák előállítása, amelyek naprakészek, relevánsak és átfogó jellegűek, kiterjednek a főbb gazdasági ágazatokra, a tagállamok között összehasonlíthatók, és összhangban állnak a kapcsolódó statisztikai területekkel. Ez a fent vázolt problémákhoz igazodó következő három konkrét célkitűzésre bontható:

- a szabályozási keret kiigazítása annak érdekében, hogy rugalmasságot biztosítson az újonnan felmerülő igények kielégítése terén, időszerűbb statisztikák közzététele, valamint az innovatív források és módszerek használatának ösztönzése (a minőség megfelelő értékelését követően);
- a statisztikák lefedettségének kiterjesztése a gazdaság egészére, a nemek közötti bérszakadékra vonatkozóan teljes körű adatok biztosítása;
- a kapcsolódó statisztikai területekkel való összhang javítása.

Szakpolitikai alternatívák és hatásaik

A szakpolitikai lehetőségek kidolgozása érdekében az Eurostat összeállította a nemzeti statisztikai hivatalokkal folytatott előkészítő munka során azonosított valamennyi lehetséges intézkedés kimerítő listáját, valamint nyilvános konzultációt és az érdekelt felekkel folytatott konzultációt tartott minden egyes adatgyűjtésre vonatkozóan. Az intézkedéseket ezután szabályozási keretekbe (szakpolitikai alternatívákba) csoportosította.

Az 1. táblázat az eredményül kapott alternatívákat mutatja be ambíciószint szerint növekvő sorrendben. A **0. alternatíva** az alapforgatókönyv. Az **1. alternatíva** szerint a három meglévő rendeletben meghatározott adatgyűjtéseket egy új, egységes keretrendeletbe integrálják, amely a nemek közötti bérszakadékra is kiterjed. A fogalommeghatározásokat, fogalmakat és megközelítéseket összehangolják, és átfogó tervet dolgoznak ki az adattovábbítás jobb összehangolása érdekében. Szoros módszertani kapcsolat áll fenn a következők között: i. a jövedelemszerkezeti felmérés és a nemek közötti bérszakadék; valamint ii. a munkaerőköltség-felmérés és a munkaerőköltség-index. Az 1. alternatíva azonban nem foglalkozik az újonnan felmerülő igényekkel, az adatgyűjtések időszerűségével vagy lefedettségével, amennyiben ezek kezelése az alternatíva szerint önkéntes.

A **2. alternatíva** a lefedettséget kiterjeszti a mikrovállalkozásokra a jövedelemszerkezeti felmérés (fő információk) tekintetében; a munkaerőköltség-felmérés nem terjed ki ezekre a vállalkozásokra. Mindkét felmérés lefedettsége kiterjed a NACE „Közigazgatás és honvédelem; kötelező társadalombiztosítás” nemzetgazdasági ágára, a betöltetlen álláshelyekre vonatkozó statisztikák pedig a teljes gazdaságra kiterjednek. Javul a munkaerőköltség-index időszerűsége; a jövedelemszerkezeti felmérés esetében kissé (2 hónappal) javul; a munkaerőköltség-felmérés időszerűsége nem javul. A két felmérés gyakorisága az alapforgatókönyv szerinti marad. A nemek közötti bérszakadékra vonatkozó jogalap kidolgozása és az újonnan felmerülő igények kielégítése szintén az alternatíva részét képezi. Az alternatíva valamennyi adatgyűjtés esetében jobb minőségjelentést, valamint az integrált keretrendelet révén jobb harmonizációt és tervezést biztosít.

Végül a **3. alternatíva** kimerítően foglalkozik az összes vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztika javításának és harmonizálásának szükségességével, ahogyan azt az érdekelt felek is megfogalmazták. Magában foglalja az összes meghatározott szakpolitikai intézkedést. Ezek az intézkedések a következőkhöz kapcsolódnak: lefedettség, időszerűség, a keresetek és munkaerőköltségek szerkezetére vonatkozó felmérések nagy gyakorisága, minőségjelentés, közigazgatási adatok és innovatív források felhasználása, a koncepcióknak a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák területei közötti összehangolása, a nemek közötti bérszakadékra vonatkozó adatgyűjtés kötelezővé tétele és az újonnan felmerülő igények kielégítése. Ez azt jelenti, hogy mindkét felmérés lefedettsége kiterjed a NACE „Közigazgatás és honvédelem; kötelező társadalombiztosítás” nemzetgazdasági ágára, a betöltetlen álláshelyekre vonatkozó statisztikák pedig a teljes gazdaságra kiterjednek. Az időszerűség tekintetében a jövedelemszerkezeti felmérés jelentős, míg a munkaerőköltség-felmérés mérsékelt javulást mutat. Ezen alternatíva szerint a vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák számára előnyös a jobb minőségjelentés, valamint a jobb harmonizáció és tervezés, amelyet az integrált keretrendelet biztosít.

1. táblázat: Az új, egységes keretrendelet szerinti 0. (alapforgatókönyv), 1., 2. és 3. alternatíva – fő jellemzők és különbségek

Intézkedéscsomag	0. alternatíva (alapforgatókönyv)	1. alternatíva	2. alternatíva	3. alternatíva
Nemek közötti bérszakadék (éves adatgyűjtés)	Szám	Kötelező	Maradékaltan megvalósítás	Maradékaltan megvalósítás
Lefedettség	Szám	Önkéntes	Mikrovállalkozások a jövedelemszerkezeti felmérésben (csak a fő információk). Mindkét felmérés (jövedelemszerkezet, munkaerőköltségek)	Mikrovállalkozások mindkét felmérésben – jövedelemszerkezet, munkaerőköltségek (teljes információ). Mindkét felmérés (jövedelemszerkezet,

			kiterjed a közszektorra. A betöltetlen álláshelyekre vonatkozó statisztikák teljes körű lefedettsége.	munkaerőköltségek) kiterjed a közszektorra. A betöltetlen álláshelyekre vonatkozó statisztikák teljes körű lefedettsége.
Időszerűség és gyakoriság	Szám	Önkéntes (csak időszerűség)	Az időszerűség bizonyos mértékben javul (jelentős javulás a munkaerőköltség-indexben és mérsékelt javulás a jövedelemszerkezeti felmérésben). A felmérések gyakorisága nem növekszik.	Javul a munkaerőköltség-index, valamint a jövedelemszerkezeti és munkaerőköltség-felmérések időszerűsége. Mindkét felmérés gyakorisága megkétszereződik.
Minőségjelentés, közigazgatási adatok és innovatív források felhasználása	Szám	Önkéntes (a nemek közötti bérszakadék esetében kötelező)	Maradéktalan megvalósítás	Maradéktalan megvalósítás
Újonnan felmerülő igények	Szám	Önkéntes	Igen	Igen

Az előnyben részesített alternatíva összehasonlítása a többi alternatívával

Sor került a hatásvizsgálathoz kiválasztott négy alternatíva minőségi értékelésére. Ez értékelte az arányosságot, amelyet az eredményesség, a hatékonyság és a koherencia értékelése követett. Az értékelés összefoglalását a 2. táblázat tartalmazza.

Ami a költségeket illeti, a 3. alternatíva jelentősen növeli a vállalkozások terheit, ami 88 %-kal növeli a felmérések megválaszolásával kapcsolatos költségeiket. A 2. alternatíva 11 %-kal növeli a vállalkozásokra nehezedő terheket. A 3. alternatíva esetében az adatösszeállítók költségei 64 %-kal növekednek, szemben a 2. alternatíva szerinti 12 %-kal. Az 1. alternatíva elhanyagolható mértékben növeli a vállalkozásokra és a nemzeti statisztikai hivatalokra háruló terheket és költségeket.

	Az nemzeti statisztikai hivatalok költségeinek növekedése (EUR)	Az nemzeti statisztikai hivatalok összköltségeinek növekedése (%)
1. alternatíva	215 000	1 %
2. alternatíva	3 700 000	12 %
3. alternatíva	19 300 000	64 %

	A vállalkozások költségeinek növekedése (EUR)	A vállalkozások összköltségeinek növekedése (%)
1. alternatíva	92 000	0,2 %
2. alternatíva	4 700 000	11 %
3. alternatíva	38 000 000	88 %

Valamennyi alternatíva biztosítja az arányosságot. A 2. alternatíva kezeli a leginkább költséghatékony módon az adatfelhasználók és -szolgáltatók igényeit. Bár az adatfelhasználók ambiciózusabb – például a 3. alternatíva szerinti – javaslatot szeretnének, a vállalkozások terheire gyakorolt hatására tekintettel nehézkes lenne megállapodásra jutni az említett alternatíváról.

2. táblázat: Az alternatívák összehasonlítása

Értékelés		Pontszám		
		1. alternatíva	2. alternatíva	3. alternatíva
Összhang az arányosság elvével (megfelelő/bizonytalan/nem megfelelő)	Tülli-e az alternatíva a célkitűzések kielégítő eléréséhez szükséges mértéket?	Megfelelő	Megfelelő	Megfelelő
	Az alternatíva azokra a vonatkozásokra korlátozódik, amelyeket a tagállamok önmaguk nem tudnak kielégítően megvalósítani, az Unió viszont igen?	Megfelelő	Megfelelő	Megfelelő
	Az EU, a nemzeti kormányok, a regionális és helyi hatóságok, a vállalkozások és a polgárok költségei arányban állnak-e a kezdeményezés célkitűzéseivel?	Megfelelő	Megfelelő	Bizonytalan
	A fellépés vagy az eszköz kiválasztása a lehető legegyszerűbb, továbbá a célkitűzés és a hatékony érvényesítés kielégítő megvalósítását szolgálja?	Megfelelő	Megfelelő	Megfelelő
Eredményesség ([- -]tól [++]-ig)	1.1. stratégiai célkitűzés: A szabályozási keret kiigazítása az újonnan felmerülő igényeknek való megfeleléshez szükséges rugalmasság érdekében	+	++	++
	1.2. stratégiai célkitűzés: Idősebb statisztikák közzététele	+	+	++
	1.3. stratégiai célkitűzés: Innovatív források és módszerek használatának ösztönzése (a minőség megfelelő értékelését követően)	+	++	++
	2. stratégiai célkitűzés: A statisztikák lefedettségének kiterjesztése a gazdaság egészére, a nemek közötti bérszakadékokra vonatkozóan teljes körű adatok biztosítása	+	+	++
	3. stratégiai célkitűzés: A kapcsolódó statisztikai területekkel való összhang javítása	+	++	++
	Az alapvető jogokra gyakorolt hatás, beleértve az egyenlőség előmozdítását	+	+	++
	Társadalmi hatás	+	++	++
	Az ENSZ fenntartható fejlődési céljai	0	+	++
Összhang az uniós szakpolitika átfogó	Koherencia	-	+	+

célkitűzéseivel ([- -]- tól [++]-ig)				
Hatékonyság ([- -]-tól [++]-ig)	Hatékonyság	0	++	+

Nyomon követés és értékelés

A vállalkozásokkal kapcsolatos munkaerőpiaci statisztikák új keretrendszerének teljesítményét az egyes említett konkrét célkitűzések keretében meghatározott operatív célkitűzések felhasználásával fogják nyomon követni és értékelni. Ennek elérése érdekében 20 monitoringmutatót és ideiglenes célt határoztak meg. A végrehajtási szakaszt lezáró első értékelést az új jogi keret hatálybalépésétől számított 3–5 éven belül tervezik. Az alkalmazási szakaszba való átmenetet követően a jogszabályok működését és hatását 3–5 évente rendszeresen értékelni fogják.